ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ FRANCESCO CAPOTORTI της 11ης Ιουλίου 1979 *

Κύριε Πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

1. Στην υπό κρίση υπόθεση το Δικαστήριο αποφάσισε να περιοριστεί η προφορική διαδικασία, προς το παρόν, στο ζήτημα του παραδεκτού της προσφυγής. Επομένως, δεν θα ασχοληθώ παρά μόνο με αυτό το ζήτημα, αφού εκθέσω συνοπτικά στο Δικαστήριο τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά.

Στις 23 Ιουλίου 1971, η γερμανική εταιρία GEMA (Gesellschaft für musikalische Aufführungs- und mechanische Vervielfältigungsrechte) υπέβαλε στην Επιτροπή αίτηση, βάσει του άρθρου 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 17/62 του Συμβουλίου, με την οποία ζήτησε να διαπιστωθεί παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού της Συνθήκης ΕΟΚ εκ μέρους της Compagnie luxembourgeoise de télédiffusion (Radio Luxembourg), της εταιρίας Radio Music International, επίσης του Λουξεμβούργου, και της εταιρίας Radio Télé Music του Βερολίνου. Κατά την GEMA, η Compagnie luxembourgeoise χρησιμοποίησε τη θυγατρική της Radio Music International για να συνάψει συμβάσεις με εκδότες μουσικών έργων της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, σύμφωνα με τις οποίες παραχωρήθηκε στη Radio Music International το ήμισυ των αμοιβών των δικαιωμάτων του δημιουργού για τα μουσικά έργα που εκδίδονταν από κοινού με τους εν λόγω εκδότες, σε αντάλλαγμα για τη μετάδοση αυτών των μουσικών συνθέσεων από το ραδιοφωνικό σταθμό της στη γερμανική γλώσσα. Η Επιτροπή έδωσε συνέχεια στην αίτηση, απευθύνοντας στις προαναφερθείσες επιχειρήσεις, με έγγραφο της 23ης Ιανουαρίου 1974, γνωστοποίηση αιτιάσεων — οι οποίες συνίσταντο στην παραβίαση του άρθρου 86 της Συνθήκης ΕΟΚ — και ορίζοντας κατόπιν για την 23η Απριλίου του ίδιου έτους την ακρόαση των μερών.

Η GEMA τηρήθηκε ενήμερη για την εξέλιξη της διαδικασίας μέχρι τον Απρίλιο του 1974. Μετά από την ημερομηνία αυτή δεν έλαβε άλλες πληροφορίες, έτσι ώστε, τέσσερα έτη αργότερα (και συγκεκριμένα στις 31 Ιανουαρίου 1978), κατόπιν της πρατεινόμενης σιωπής της Επιτροπής, της απέστειλε έγγραφο οχλήσεως, με το οποίο την καλούσε να εκδώσει τυπική απόφαση και να της την κοινοποιήσει εντός δύο μηνών. Η Επιτροπή απάντησε με έγγραφο της 22ας Μαρτίου 1978, στο οποίο εξέθετε την λεπτομερή και αιτιολογημένη γνώμη της. Υποστήριζε σ' αυτό το έγγραφο, μεταξύ άλλων, ότι «τα πλέον πρόσφατα στοιχεία» δεν δικαιολογούσαν την έκδοση αποφάσεως που να διαπιστώνει κατάχρηση δεσπόζουσας θέσεως από τις προαναφερθείσες εταιρίες. Πράγματι, λόγω της πρόσφατης εξελίξεως της καταστάσεως, ήταν πρακτικά αδύνατο να αποδειχθεί τόσο η ύπαρξη δεσπόζουσας θέσεως σε σημαντικό τμήμα της Κοινής Αγοράς, όσο και η κατάχρηση

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η ιταλική.

μιας τέτοιας θέσεως από την Compagnie luxembourgeoise. Στο ίδιο έγγραφο, η Επιτροπή υπενθύμιζε ότι, δυνάμει του άρθρου 6 του κανονισμού της Επιτροπής 99/63, η GEMA είχε τη δυνατότητα να υποβάλει γραπτώς τις παρατηρήσεις τις εντός δύο μηνών από της λήψεως του εγγράφου. Τέλος, η Επιτροπή εξέφρασε την άποψη ότι οι εταιρίες προστασίας των δικαιωμάτων του δημιουργού, ανεξάρτητα από το άρθρο 86 της Συνθήκης, είχαν στη διάθεσή τους και άλλα μέσα για να αμυνθούν κατά των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού που προέκυπταν από τις ραδιοφωνικές εκπομπές, οι οποίες μεταχειρίζονται προνομιακά τις συνθέσεις που εκδίδονται από τους ραδιοφωνικούς σταθμούς. Επ' αυτού του ζητήματος η Επιτροπή πρότεινε στη GEMA να συναντηθεί με τους υπαλλήλους της. Στη συνέχεια αυτή η συνάντηση πραγματοποιήθηκε, αλλά η προτεινόμενη από την Επιτροπή λύση — η οποία περιλάμβανε τροποποίηση του Καταστατικού της GEMA — θεωρήθηκε από την GEMA, σε τελική ανάλυση, ως μη πραγματοποιήσιμη.

Στις 31 Μαΐου 1978, η εταιρία GEMA άσκησε προσφυγή, κατ' εφαρμογή του άρθρου 175 της Συνθήκης ΕΟΚ, ζητώντας από το Δικαστήριο να κηρύξει παράνομη την παράλειψη της Επιτροπής και να την υποχρεώσει να εκδώσει τυπική απόφαση στο πλαίσιο της διαδικασίας προς διαπίστωση παραβάσεως, η οποία άρχισε το 1971 κατόπιν αιτήσεως της προσφεύγουσας ή, σε ενδεχόμενη περίπτωση, να πληροφορήσει την τελευταία για τη θέση στο αρχείο αυτής της αιτήσεως. Η προσφεύγουσα θεωρεί ότι συνιστά παράλειψη της Επιτροπής, αφενός, το γεγονός ότι παρέλειψε να συνεχίσει τη διαδικασία που κίνησε βάσει του κανονισμού 17/62 κατά της Radio Luxembourg και των θυγατρικών της και, αφετέρου, το γεγονός ότι δεν ειδοποίησε την προσφεύγουσα για τη θέση στο αρχείο της αιτήσεώς της, κατ' εφαρμογή του άρθρου 6 του κανονισμού 99/63.

Στις 19 Μαρτίου 1979, η προσφεύγουσα υπέβαλε, επικουρικώς, συμπληρωματικό αίτημα, με το οποίο ζήτησε, κατ' εφαρμογή του άρθρου 173, δεύτερη παράγραφος, της Συνθήκης ΕΟΚ και για την περίπτωση που το Δικαστήριο θα έκρινε απαράδεκτη τη προσφυγή κατά παραλείψεως, την ακύρωση της αποφάσεως, η οποία περιέχεται στο έγγραφο της Επιτροπής της 22ας Μαρτίου 1978, περί μη συνεχίσεως της διαδικασίας κατά της Compagnie Luxembourgeoise de télédiffusion.

Η Επιτροπή προέβαλε ένσταση απαραδέκτου τόσο της πρώτης όσο και της δεύτερης προσφυγής.

2. Θα εξετάσω καταρχάς την προσφυγή κατά παραλείψεως. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι είναι απαράδεκτη για δύο λόγους: λόγω παραβάσεως του άρθρου 38, στοιχείο γ, του κανονισμού διαδικασίας, διότι η προσφυγή δεν περιλαμβάνει την έκθεση των ισχυρισμών των οποίων γίνεται επίκληση· και λόγω πραβάσεως του άρθρου 175, δεύτερη παράγραφος, της Συνθήκης, δεδομένου ότι δεν υφίσταται η προϋπόθεση της αδράνειας του κοινοτικού οργάνου.

Θεωρώ ότι η ένσταση που στηρίζεται στην υποτιθέμενη παράβαση του άρθρου 38, στοιχείο γ, του κανονισμού διαδικασίας είναι αβάσιμη. Η διάταξη αυτή προβλέπει ότι το δικόγραφο της προσφυγής περιέχει, μεταξύ άλλων, «το αντικείμενο της διαφοράς και συνοπτική έκθεση των ισχυρισμών των οποίων γίνεται επίκληση». Όμως, στην προκείμενη περίπτωση, ο καθορισμός των διατάξεων τις οποίες επικαλείται η GEMA προς υποστήριξη της προσφυγής της είναι δυνατός και ευχερής, λαμβανομένου υπόψη του γενικού πλαισίου της προσφυγής: πρόκειται, καταρχάς, για το άρθρο 6 του κανονισμού 99/63 της Επιτροπής, από το οποίο προκύπτει, κατά την προσφεύγουσα,

τόσο το δικαίωμα να συνεχιστεί η διαδικασία λόγω παραβάσεως μέχρις εκδόσεως τυπικής αποφάσεως, όσο και το δικαίωμα πληροφόρησης για τη θέση στο αρχείο αιτήσεως και της αιτιολογίας που την δικαιολογεί. Πρόκειται επίσης, στο πλαίσιο της διαδικασίας, για το άρθρο 175, δεύτερη παράγραφος, της Συνθήκης ΕΟΚ, που παρέχει στον ιδιώτη τη δυνατότητα ασκήσεως προσφυγής κατά της αδράνειας των κοινοτικών οργάνων όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις που προβλέπονται από τη διάταξη αυτή. Το γεγονός ότι πρόκειται γι' αυτές τις διατάξεις, υπό την έννοια ότι οι ισχυρισμοί τους οποίους επικαλείται η προσφεύγουσα στηρίζονται σ' αυτές, προκύπτει σαφώς από τις αιτιάσεις της εταιρίας GEMA, όπως τις περιέγραψα πιο πάνω, δηλαδή από τη δήλωσή της (που περιέχεται στο μέρος ΙΙΙ του δικογράφου της προσφυγής), κατά την οποία η Επιτροπή παρέλειψε να ενεργήσει μη συνεχίζοντας τη διαδικασία διαπιστώσεως παραβάσεως ή μη πληροφορώντας την προσφεύγουσα για τη θέση στο αρχείο αιτήσεώς της. Επομένως, η προϋπόθεση που προβλέπει το προαναφερθέν άρθρο 38, στοιχείο γ, του κανονισμού διαδικασίας πρέπει να θεωρηθεί ότι πληρούται.

3. Η δεύτερη ένσταση απαραδέκτου της προσφυγής, την οποία προβάλλει η Επιτροπή, στηρίζεται στη δήλωση ότι δεν παρέμεινε αδρανής μετά τη λήψη της οχλήσεως. Είχα ήδη την ευκαιρία να υπενθυμίσω ότι η Επιτροπή απεύθυνε έγγραφο στην προσφεύγουσα στις 22 Μαρτίου 1979, αφού είχε κληθεί να ενεργήσει, το περιεχόμενο δε αυτού του εγγράφου εξέθεσα συνοπτικά. Το πρόβλημα που τίθεται και επί του οποίου οι διάδικοι έχουν, προφανώς, διαφορετικές απόψεις, είναι εκείνο του νομικού χαρακτηρισμού αυτού του εγγράφου. Κατά την Επιτροπή, αυτό περιείχε «λήψη θέσεως» υπό την έννοια του άρθρου 175, δεύτερη παράγραφος, και, επομένως, η αιτίαση περί παραλείψεως, η οποία συνιστά την προϋπόθεση της προσφυγής δεν ευσταθεί, ενώ η εταιρία GEMA υποστηρίζει ότι το έγγραφο αποτελεί καθαρά ενδιάμεση πράξη και, επομένως, δεν αίρει την αδράνεια του κοινοτικού οργάνου.

Όσον αφορά το επίδικο έγγραφο, ευχερώς μπορούν να διατυπωθούν δύο παρατηρήσεις. Η πρώτη αφορά το αν ανταποκρίνεται προς το άρθρο 6 του κανονισμού 99/63 της Επιτροπής, το οποίο ορίζει: «Όταν η Επιτροπή, έχοντας λάβει μια αίτηση σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 17, κρίνει ότι τα στοιχεία που έχει στην διάθεσή της δεν δικαιολογούν την αποδοχή της αιτήσεως, πληροφορεί σχετικά τους προσφεύγοντες και τους καθορίζει προθεσμία για να υποβάλουν γραπτώς τις ενδεχόμενες παρατηρήσεις τους.» Στην προκειμένη περίπτωση αρκεί η ανάγνωση του εν λόγω εγγράφου για να διαπιστωθεί ότι η Επιτροπή απέκλειε σαφώς την αποδοχή της αιτήσεως της GEMA, ότι εξέθετε, εξάλλου, τις αιτιολογίες αυτής της θέσεως σε σχέση με τα διαπιστωθέντα πραγματικά στοιχεία και ότι όριζε, τέλος, προθεσμία δύο μηνών για τις γραπτές παρατηρήσεις της προσφεύγουσας. Επομένως, δεν φαίνεται πού η εταιρία GEMA βασίζει τον ισχυρισμό της ότι δεν ενημερώθηκε για την πορεία της διαδικασίας και για τους λόγους της θέσεως στο αρχείο της αιτήσεώς της. Περαιτέρω, η δεύτερη παρατήρηση είναι ότι η χορήγηση στην προσφεύγουσα νέας προθεσμίας για υποβολή γραπτών παρατηρήσεων δεν αποτελεί εκδήλωση της διακριτικής ευχέρειας της Επιτροπής, αλλά απλώς και μόνο τήρηση των διατάξεων του προαναφερθέντος άρθρου 6 του κανονισμού 99/63. Ασφαλώς, μπορεί να συζητηθεί ακόμα το ζήτημα αν η προβλεπόμενη από τη διάταξη αυτή πληροφόρηση αποτελεί ή όχι ενδιάμεση πράξη. Όμως, η εξέταση πρέπει να γίνει στο πλαίσιο των κανονιστικών διατάξεων που αφορούν τις κοινοτικές διαδικασίες στον τομέα του ανταγωνισμού, και να μην περιοριστεί στο έγγραφο της 22ας Μαρτίου 1979, το οποίο αφορά την περίπτωση που αμφισβητείται από τη GEMA. Ως προς αυτό, πρέπει να προσθέσω ότι δεν συμμερίζομαι την άποψη

της προσφεύγουσας κατά την οποία το προαναφερθέν έγγραφο αποτελεί ενδιάμεση πράξη, και λόγω του ότι περιείχε πρόσκληση προς συνομιλία με τους εκπροσώπους της Επιτροπής, για να εξεταστούν οι μέθοδοι οι ικανές να αποφύγουν ή να μειώσουν τις δυσάρεστες συνέπειες που προκύπτουν από πρακτικές, όπως οι εφαρμοζόμενες από τις καταγγελλόμενες εταιρίες. Στην πραγματικότητα, το εν λόγω έγγραφο αποτελείται από δύο ξεχωριστά μέρη: ένα πρώτο μέρος, απολύτως σύμφωνο προς το άρθρο 6 του κανονισμού 99/63, για το οποίο η Επιτροπή διατυπώνει πρόταση συνεργασίας προς το συμφέρον της GEMA και βάσει της κτηθείσας από την Επιτροπή πείρας στον τομέα αυτό. Αυτό το δεύτερο μέρος διακρίνεται σαφώς από το άλλο και δεν αφορά καθόλου την εξέλιξη της διαδικασίας λόγω παραβάσεως των κανόνων του ανταγωνισμού, αλλά προϋποθέτει, αντιθέτως, ότι αυτή η διαδικασία έχει τερματιστεί.

4. Παραμένουν εκκρεμή δύο προβλήματα γενικού χαρακτήρα, η λύση των οποίων φαίνεται απαραίτητη για την υπό κρίση υπόθεση: ο χαρακτηρισμός της έννομης κατάστασης του ιδιώτη, ο οποίος υποβάλλει αίτηση βάσει του άρθρου 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 17/62 — έτσι ώστε να καθοριστεί εάν δικαιούται να ζητήσει την έκδοση αποφάσεως της Επιτροπής και, ενδεχομένως, τι είδους αποφάσεως — και η ερμηνεία του άρθρου 175 της Συνθήκης ΕΟΚ, ώστε να διευκρινιστεί η έννοια της «παραλείψεως» του Συμβουλίου ή της Επιτροπής, που αναφέρεται στο άρθρο αυτό.

Όσον αφορά το πρώτο πρόβλημα, πρέπει να σημειωθεί ότι ο κανονισμός 17/62 του Συμβουλίου, που συμπληρώθηκε από το μεταγενέστερο κανονισμό 99/63 της Επιτροπής, θέσπισε διαδικασία για τη διαπίστωση των παραβάσεων των άρθρων 85 και 86 της Συνθήκης, η οποία χαρακτηρίζεται από ορισμένες ενδιάμεσες φάσεις, κυρίως δε από τις φάσεις που συνίστανται στους ελέγχους που διεξάγει η Επιτροπή και στην ακρόαση των ενδιαφερομένων και των τρίτων. Στο πλαίσιο αυτών των φάσεων, η Επιτροπή μπορεί να εκδώσει πράξεις, οι οποίες, χωρίς να συνιστούν τυπικά αποφάσεις υπό την έννοια του άρθρου 189, εντούτοις επηρεάζουν τη νομική σφαίρα των αποδεκτών και δεν υπάγονται στην κατηγορία των γνωμών ούτε των συστάσεων (για παράδειγμα οι πράξεις με τις οποίες η Επιτροπή παρέχει στους ενδιαφερομένους τη δυνατότητα να καταστήσουν γνωστή την άποψή τους — άρθρο 19, παράγραφος 2, του κανονισμού 17/62 και άρθρο 5 του κανονισμού 99/63 — ή επιτρέπει την προφορική ανάπτυξη των γραπτών παρατηρήσεων — άρθρο 7 του κανονισμού 99/63 — ή καλεί σε ορισμένη ημερομηνία το πρόσωπο που πρόκειται να εκφράσει την άποψή του άρθρο 8 του ίδιου κανονισμού). Κατά τη γνώμη μου, η προβλεπόμενη από το προαναφερθέν άρθρο 6 του κανονισμού 99/63 γνωστοποίηση, το περιεχόμενο της οποίας είχα ήδη την ευκαιρία να περιγράψω, εντάσσεται μεταξύ αυτών των πράξεων. Δεν πιστεύω ότι μπορεί να χαρακτηριστεί ως απόφαση, ακόμα και αν προϋποθέτει ότι η Επιτροπή προέβη σε εκτίμηση των στοιχείων τα οποία προσκόμισε ο αιτών και εκείνων που προέκυψαν κατά τη διάρκεια της εξετάσεως. Το κυριότερο χαρακτηριστικό της είναι, πράγματι, η πληροφορία που δίδεται στους αιτούντες επί των λόγων που οδήγησαν την Επιτροπή να θέσει στο αρχείο την υπόθεση. Όσον αφορά τη χορήγηση σ' αυτούς τους ίδιους αιτούντες προθεσμίας προς υποβολή (ενδεχομένων) γραπτών παρατηρήσεων, είναι σαφές ότι πρόκειται για επικουρικό μέτρο, το οποίο αποσκοπεί στο να εξασφαλίσει στους τρίτους την ευρύτερη δυνατή προστασία των συμφερόντων τους και να επιτρέψει στην Επιτροπή να ανοίξει εκ νέου το φάκελο όταν οι τρίτοι προσκομίσουν νέα πραγματικά στοιχεία ή προβάλουν νέα νομικά επιχειρήματα. Συναφώς προς την υποχρέωση πληροφόρησης, η οποία επιβάλλεται στην Επιτροπή από την προαναφερθείσα διάταξη, κάλλιστα μπορεί να γίνει λόγος για δικαίωμα του ιδιώτη που υπέβαλε αίτηση υπό

την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 2, στοιχείο β, του κανονισμού 17/62, να πληροφορηθεί τους λόγους για τους οποίους η Επιτροπή θεωρεί αδικαιολόγητο να αποδεχτεί την αίτηση αυτή και να απολαύει επιπλέον προθεσμίας προς υποβολή γραπτών παρατηρήσεων.

Συνεπώς, δεν πιστεύω ότι μπορεί να γίνει δεκτή η άποψη κατά την οποία ο αιτών έχει το δικαίωμα να ζητήσει από την Επιτροπή να εκδώσει πράξη, η οποία να έχει τη φύση τυπικής αποφάσεως όσον αφορά την ύπαρξη ή την ανυπαρξία της προσαπτόμενης παράβασης.

Τρεις κύριες σκέψεις με οδηγούν να απορρίψω αυτή την άποψη.

α) Πρώτον, σημειώνω ότι δεδομένου ότι κάθε περίπτωση εμφανίζει ειδικές απαιτήσεις όσον αφορά την εξέταση, δεν είναι λογικό να αναγνωριστεί υπέρ των ιδιωτών δικαίωμα να απαιτούν από την Επιτροπή να εκδώσει τελική απόφαση επί της διαδικασίας, ενώ αυτή η ίδια η Επιτροπή έχει ως έργο να εκτιμά, με σχετική διακριτική ευχέρεια, τη φύση και τον αριθμό των διαπιστώσεων που είναι απαραίτητες πριν αποφασίσει οριστικά. Η σιωπηρή θέση στο αρχείο, η οποία περιλαμβάνεται στην προβλεπόμενη από το άρθρο 6 του κανονισμού 99/63 πράξη, παρουσιάζει αντίθετα το πλεονέκτημα της ευελιξίας, υπό την έννοια ότι τίποτα δεν εμποδίζει την Επιτροπή να ανοίξει εκ νέου το φάκελο εάν προκύψουν νέα στοιχεία.

β) Δεύτερον, η εν λόγω άποψη δεν βρίσκει κανένα έρεισμα στις κανονιστικές διατάξεις που διέπουν αυτό το θέμα. Είναι σημαντικό ότι, κατ' εφαρμογή του άρθρου 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 17/62, η Επιτροπή, ακόμα και όταν διαπιστώσει παράβαση των άρθρων 85 και 86, μπορεί (και δεν οφείλει) να υποχρεώσει με απόφασή της τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις να παύσουν την προσαπτόμενη παράβαση: διατηρεί τη διακριτική ευχέρεια να ενεργήσει διαφορετικά, ιδίως απευθύνοντας σύσταση (άρθρο 3, παράγραφος 3). Όσον αφορά το άρθρο 6 του κανονισμού 99/63, έχω ήδη παρατηρήσει ότι, η πληροφόρηση την οποία προβλέπει προϋποθέτει την έκδοση αποφάσεως ουσίας επί της εκβάσεως της διαδικασίας, αλλά — όπως προκύπτει σαφώς από τη διατύπωση της διατάξεως — αποτελεί την έκφραση δικαιώματος του ιδιώτη, όχι προς έκδοση αποφάσεως, αλλά, αντιθέτως, στο να πληροφορηθεί αυτή την απόφαση και τις αιτιολογίες της.

γ) Τρίτον αξίζει να σημειωθεί ότι, όταν η προβλεπόμενη από τον κανονισμό 17/62 διαδικασία, κινηθείσα κατόπιν αιτήσεως τρίτου, καταλήγει σε απόφαση που διαπιστώνει την παράβαση και υποχρεώνει την οικεία επιχείρηση να την παύσει, η απόφαση αυτή *δεν είναι πράξη εκδοθείσα έναντι του αιτούντος τρίτου:* η πράξη απευθύνεται στην επιχείρηση που διέπραξε την παράβαση. Αυτό επιβεβαιώνεται με την απόφαση που εξέδωσε το Δικαστήριο στις 25 Οκτωβρίου 1977, στην υπόθεση 26/76, Metro (Racc. 1977, σ. 1875), στην οποία το Δικαστήριο έκρινε ότι «είναι προς το συμφέρον συγχρόνως της ορθής απονομής της δικαιοσύνης και της ορθής εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 να μπορούν, τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία δικαιούνται, δυνάμει του άρθρου 3, παράγραφος 2β, του κανονισμού 17, να υποβάλουν αίτηση στην Επιτροπή να διαπιστώσει παράβαση των εν λόγω άρθρων 85 και 86, εφόσον δεν γίνεται δεκτή η αίτησή τους στο σύνολό της ή εν μέρει, να διαθέτουν δικαίωμα προσφυγής προοριζόμενο να προστατεύει τα έννομα συμφέροντά τους» και ότι, επομένως, πρέπει να θεωρηθεί ότι η απόφαση της Επιτροπής αφορά αυτά τα πρόσωπα άμεσα και ατομικά, υπό την έννοια του άρθρου 173, δεύτερη παράγραφος (δέκατη τρί-

τη σκέψη). Στην πραγματικότητα, αυτή η νομολογία, αναφερόμενη στην προβλεπόμενη από το άρθρο 173, δεύτερη παράγραφο, δυνατότητα προσβολής των αποφάσεων που «αν και εκδίδονται ως κανονισμοί ... που απευθύνονται σε άλλο πρόσωπο, ... αφορούν άμεσα και ατομικά» (τον προσφεύγοντα), αποκλείει απόφαση, σχετική με παράβαση των άρθρων 85 και 86, η οποία εκδόθηκε κατόπιν αιτήσεως τρίτου, να μπορεί να υπαχθεί στην κατηγορία των αποφάσεων «που απευθύνονται» στον προσφεύγοντα, (ο οποίος στην προκειμένη περίπτωση, ταυτίζεται προς τον αιτούντα τρίτο). Κατόπιν αυτού, πιστεύω ότι μπορώ να υποστηρίξω ότι η προαναφερθείσα απόφαση Metro δέχτηκε ότι ο τρίτος αιτών δεν έχει, στο πλαίσιο της προβλεπόμενης από τον κανονισμό 17/62 διαδικασίας, το δικαίωμα να απαιτήσει έκδοση τελικής αποφάσεως επί της διαδικασίας την οποία κίνησε. Θα μπορούσε να ισχυριστεί ότι έχει ένα τέτοιο δικαίωμα εάν η απόφαση επρόκειτο να εκδοθεί έναντί του, αυτό όμως δεν συμβαίνει στην περίπτωση αυτή.

5. Ας έλθω τότε στο άλλο γενικό πρόβλημα, το οποίο κρίνω απαραίτητο να εξετάσω: την ερμηνεία του άρθρου 175 της Συνθήκης ΕΟΚ. Όπως γνωρίζει το Δικαστήριο, αυτή η διάταξη ορίζει ότι «αν το Συμβούλιο ή η Επιτροπή, κατά παράβαση της παρούσης συνθήκης, παραλείπουν να αποφασίσουν, τα Κράτη μέλη και τα άλλα όργανα της Κοινότητος δύνανται να ασκήσουν προσφυγή στο Δικαστήριο και να ζητήσουν την διαπίστωση της παραβάσεως αυτής». Η τελευταία παράγραφος αυτού του ίδιου άρθρου επεκτείνει αυτή τη δυνατότητα προσφυγής σε κάθε φυσικό ή νομικό που επιθυμεί να «προσφύγει στο Δικαστήριο κατά οργάνου της Κοινότητος το οποίο παρέλειψε να του απευθύνει πράξη εκτός συστάσεως ή γνώμης». Για να μπορεί να ασκηθεί αυτή η προσφυγή, τόσο από τα κράτη και τα κοινοτικά όργανα, όσο και από τους ιδιώτες, είναι απαραίτητο να κληθεί το κοινοτικό όργανο προηγουμένως να ενεργήσει και να μην λάβει θέση εντός προθεσμίας δύο μηνών από της οχλήσεως.

Για την εξεύρεση λύσεως στην προκειμένη περίπτωση, θεωρώ ότι δύο σημεία έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον: το να αποδειχθεί εάν η έκφραση «πράξη εκτός συστάσεως ή γνώμης» παραμπέμπει σιωπηρά στις πράξεις που είναι υποχρεωτικές για τους αναφερόμενους σ' αυτές ως παραλήπτες, οι οποίοι αναφέρονται στο άρθρο 189, πρώτη παράγραφος (αποφάσεις) και το να διευκρινιστεί η έννοια του όρου «λάβει θέση» που εμποδίζει ενδεχομένως την άσκηση της προσφυγής κατά παραλείψεως. Επί του πρώτου σημείου, πιστεύω ότι το να δοθεί στον όρο «πράξη» ευρεία ερμηνεία είναι άποψη πιο λογική και θεμελιωμένη, για λόγους τόσο ορολογίας, όσο και συστηματικούς. Από γραμματική άποψη είναι σημαντικό το ότι η Συνθήκη προτιμά αυτό τον όρο από τον τεχνικό όρο «απόφαση», ο οποίος έχει συγκεκριμένη αξία στο σύστημα των πηγών του δικαίου: Πράγματι, μπορεί να υποτεθεί ότι, εάν ο κοινοτικός νομοθέτης ήθελε να περιορίσει μόνο στις αποφάσεις το μηχανισμό της δυνατότητας ασκήσεως από ιδιώτες προσφυγής κατά παραλείψεως, θα χρησιμοποιούσε την κατάλληλη τεχνική έκφραση και όχι έναν πολυσήμαντο όρο όπως η «πράξη». Περαιτέρω, από συστηματική άποψη, θεωρώ σημαντικό να σημειώσω ότι και στην πρώτη παράγραφο του άρθρου 175, η παράλειψη του Συμβουλίου ή της Επιτροπής αναφέρεται με ευρεία έκφραση («αν το Συμβούλιο ή η Επιτροπή, κατά παράβαση της παρούσης συνθήκης, παραλείπουν να αποφασίσουν»). Η όχληση, για την οποία η δεύτερη παράγραφος της διατάξεως απαιτεί να απευθυνθεί στο οικείο κοινοτικό όργανο, ορίζεται ως πρόσκληση για να «ενεργήσει» και όχι να «αποφασίσει». Επομένως, κρίνω ότι η παράλειψη εκδόσεως πράξεων οι οποίες δεν μπορούν να υπαχθούν στο τυπικό σχήμα της αποφάσεως — ιδιαίτερα των πράξεων που προανέφερα μιλώντας για την αναφερόμενη στον κανονισμό 17/62 διαδικασία, μεταξύ των οποίων αναφέρεται η

γνωστοποίηση που προβλέπεται στο άρθρο 6 του κανονισμού 99/63 της Επιτροπής — μπορεί επίσης να προσβληθεί με προσφυγή κατά παραλείψεως.

Λογικά, αυτή η άποψη πρέπει επίσης να επηρεάζει και την απάντηση που πρέπει να δοθεί στο δεύτερο ερώτημα, λαμβανομένης υπόψη της ακόμα πιο γενικής φύσεως του όρου «λάβει θέση». Εάν η αναφερόμενη στο άρθρο 175, τρίτη παράγραφος, πράξη έπρεπε να είναι σε κάθε περίπτωση απόφαση, η ίδια άποψη θα μπορούσε να υποστηριχθεί για τη φύση της αναφερομένης στη δεύτερη παράγραφο λήψης θέσεως. Όμως, η ευρεία ερμηνεία του όρου «πράξη» οδηγεί a fortiori στο να δοθεί ευρεία ερμηνεία στον όρο «λήψη θέσεως». Πράγματι, θεωρώ ότι το οικείο κοινοτικό όργανο μπορεί να λάβει θέση (και να άρει έτσι την αιτίαση της παραλείψεως), ακόμα και με πράξη που δεν έχει τη φύση της αποφάσεως και, επομένως, επίσης και με πράξη, η οποία δεν περατώνει τη διαδικασία. Το συμπέρασμα που πρέπει να συναχθεί για την υπό κρίση υπόθεση είναι ότι, ο χαρακτηρισμός του εγγράφου της Επιτροπής της 22ας Μαρτίου 1979 δεν έχει πλέον σημασία: άσχετα με το αν αυτό το έγγραφο αποτελεί απλή γνωστοποίηση ή σιωπηρή απόφαση περί θέσεως στο αρχείο (όπως ανέφερα ήδη ότι πιστεύω), η Επιτροπή είχε «λάβει θέση», εν πάση περιπτώσει και, επομένως, δεν μπορούσε να κατηγορηθεί για αδράνεια.

Η νομολογία του Δικαστηρίου επιβεβαιώνει την ερμηνεία που δίνω στον όρο «λήψη θέσεως». Η απόφαση που εκδόθηκε στις 13 Ιουλίου 1971 στην υπόθεση 8/71, Komponistenverband κατά Επιτροπής (Racc. 1971, σ. 705), έκρινε, πράγματι, ότι ένα έγγραφο με το οποίο η Επιτροπή, απευθυνόμενη σε μία επιχείρηση, έναντι της οποίας κινήθηκε βάσει του κανονισμού 17/62 η διαδικασία, της παρέσχε τη δυνατότητα να υποβάλει τις παρατηρήσεις της εντός ορισμένης προθεσμίας, σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού 99/63, συνιστά «λήψη θέσεως» υπό την έννοια του άρθρου 175, δεύτερη παράγραφος. Συνεπώς, η Επιτροπή «δεν παρέλειψε να αποφασίσει επί της αιτήσεως της προσφεύγουσας» και, επομένως, εφόσον ελλείπουν «οι αναφερόμενες στο άρθρο 175 προϋποθέσεις» η προσφυγή πρέπει «να απορριφθεί ως απαράδεκτη».

Υπάρχει ακόμα μια πλευρά του άρθρου 175, την οποία νομίζω ότι αξίζει να σχολιάσω. Είδαμε ότι η ευχέρεια του ιδιώτη να ασκήσει προσφυγή κατά παραλείψεως έχει ως στόχο να προσάψει σε ένα από τα κοινοτικά όργανα ότι παρέλειψε να *απευθύνει στον προσφεύγοντα* πράξη εκτός συστάσεως ή γνώμης. Αυτό σημαίνει, κατά τη γνώμη μου, ότι η παράλειψη πρέπει να συμβεί σε σχέση με πράξη η οποία θα έπρεπε να απευθυνθεί στον προσφεύγοντα. Από αυτή την άποψη, υφίσταται πρόδηλη διαφορά μεταξύ του άρθρου 175, τρίτη παράγραφος, και του άρθρου 173, δεύτερη παράγραφος, το οποίο αφορά τις προσφυγές ακυρώσεως: πράγματι, αυτή η τελευταία διάταξη ορίζει ότι «κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο δύναται ... να ασκήσει προσφυγή κατά των αποφάσεων που απευθύνονται σ' αυτό», αλλά προβλέπει επίσης, αμέσως μετά, για τα ίδια πρόσωπα, τη δυνατότητα ασκήσεως προσφυγής «κατά των αποφάσεων που, αν και εκδίδονται ως κανονισμοί, ή *αποφάσεις που απευθύνονται σε άλλο πρόσωπο*» το αφορούν «άμεσα και ατομικά». Το γεγονός ότι αυτό το τελευταίο τμήμα της φράσεως του άρθρου 173, δεύτερη παράγραφος, δεν επαναλήφθηκε στο άρθρο 175, επιτρέπει να υποστηριχθεί ότι η δυνατότητα ασκήσεως προσφυγής κατά παραλείψεως παρέχεται στα φυσικά ή νομικά πρόσωπα σε πολύ πιο περιορισμένο βαθμό από ό,τι για την προσφυγή ακυρώσεως. Ειδικότερα, δεν έχει παρασχεθεί σ' αυτά τα πρόσωπα η ευχέρεια ασκήσεως προσφυγής κατά παραλείψεως κατά πράξεων, οι οποίες, αν και τα αφορούν άμεσα και ατομικά, εντούτοις δεν απευθύνονται σ' αυτά.

Η διαφορετική έκταση των δυνατοτήτων ασκήσεως προσφυγής που παρέχονται από το άρθρο 173, δεύτερη παράγραφος, και από το άρθρο 175, ανταποκρίνεται σε μια κατανοητή λογική και δεν έχει αντιφατικές όψεις. Η προσφυγή κατά παραλείψεως έχει ως σκοπό να διαπιστωθεί από το κοινοτικό Δικαστήριο η αδράνεια του Συμβουλίου ή της Επιτροπής και να τα υποχρεώσει, με την παρέμβαση του κύρους του Δικαστηρίου, να λάβουν θέση. Αντίθετα, η προσφυγή ακυρώσεως αποσκοπεί στην έκδοση αποφάσεως, η οποία θα πρέπει να επενεργήσει επί υφισταμένης πράξεως ακυρώνοντάς την. Επομένως, είναι λογικό να μην ασκηθεί η προσφυγή ακυρώσεως παρά από εκείνους στους οποίους απευθύνεται η πράξη: αυτοί έχουν έννομο συμφέρον να μην παραμείνει αδρανής η Επιτροπή και το συμφέρον αυτό δεν είναι αρκετά ισχυρό και άξιο προστασίας, παρά μόνο, όταν η πράξη της οποίας γίνεται επίκληση απευθύνεται σ' αυτούς που έχουν το συμφέρον αυτό. Δεν είναι λογικό να επεκταθεί αυτό το μέσο — που χρησιμεύει, στην ουσία, κυρίως για να αποφεύγεται η αποτελμάτωση των διαδικασιών — σε πρόσωπα στα οποία δεν απευθύνεται η πράξη, έστω και αν υφίστανται τα αποτελέσματά της. Εάν εκδοθεί απόφαση, αυτά τα πρόσωπα θα μπορέσουν να την προσβάλουν βάσει του άρθρου 173, δεύτερη παράγραφος, τελευταίο μέρος: είναι πράγματι σκόπιμο, σ' αυτή την τελευταία περίπτωση, επί θετικής συμπεριφοράς του κοινοτικού οργάνου, να παρασχεθεί επίσης η δυνατότητα στον προσφεύγοντα να ασκήσει προσφυγή και να προκαλέσει έτσι τον έλεγχο της νομιμότητας της επιλογής στην οποία προέβη η Επιτροπή.

Η αναφορά στην προσφυγή κατά παραλείψεως που προβλέπεται από το άρθρο 35 της Συνθήκης ΕΚΑΧ δεν μπορεί να οδηγήσει σε διαφορετικά συμπεράσματα. Αυτό το μέσο έννομης προστασίας είναι πράγματι διαφορετικό από την προσφυγή που αναφέρεται στο άρθρο 175, διότι αυτή αποτελεί διαίρεση της προσφυγής ακυρώσεως. Μπορεί να υποτεθεί, χωρίς κίνδυνο ορισμένες από τις αμφιβολίες, που παρατηρούνται κατά την ερμηνεία του άρθρου 175, να δημιουργηθούν από τη μεταφορά σ' αυτό τον τομέα αντιλήψεων που σχηματίστηκαν αναφορικά με το άρθρο 35 της Συνθήκης ΕΚΑΧ.

6. Ας συναγάγουμε τα συμπεράσματα από τις προεκτεθείσες σκέψεις. Η εταιρία GEMA, αφού άσκησε την ευχέρεια που παρείχε το άρθρο 3, παράγραφος 2, στοιχείο β, του κανονισμού 17/62 στα ενδιαφερόμενα φυσικά και νομικά πρόσωπα, είχε ασφαλώς το δικαίωμα, υπό την έννοια του άρθρου 6 του κανονισμού 99/63 της Επιτροπής, να της απευθυνθεί η προβλεπόμενη από αυτόν γνωστοποίηση και να της δοθεί προθεσμία προς υποβολή ενδεχομένων γραπτών παρατηρήσεων. Εξάλλου, εάν η Επιτροπή δεν προέβαινε σ' αυτή τη γνωστοποίηση, είχε το δικαίωμα να οχλήσει την Επιτροπή (υπό την έννοια του άρθρου 175 της Συνθήκης ΕΟΚ) και εάν, παρόλα αυτά, η Επιτροπή παρέμενε σιωπηρή και αδρανής, τότε θα συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις για την άσκηση προσφυγής κατά παραλείψεως. Στην πραγματικότητα όμως, η Επιτροπή προέβη στη γνωστοποίηση με το προαναφερθέν έγγραφο της 22ας Μαρτίου 1978, ως προς το οποίο έχω ήδη αναφέρει ότι ανταποκρινόταν πλήρως προς τις προϋποθέσεις που απαιτεί το άρθρο 6 του κανονισμού 99/63. Αυτή η γνωστοποίηση συγκεκριμενοποιεί, κατά τη γνώμη μου, την προβλεπόμενη στο άρθρο 175, τελευταία παράγραφος, πράξη. Η εν λόγω πράξη μπορούσε να προσβληθεί εμπρόθεσμα με προσφυγή ακυρώσεως, δεδομένου ότι οι πράξεις που υπόκεινται στον έλεγχο νομιμότητας του Δικαστηρίου αναφέρονται στο άρθρο 173, πρώτη παράγραφος, με φρασεολογία όμοια προς τη χρησιμοποιούμενη από το προαναφερθέν άρθρο 175, τελευταία παράγραφος. Αυτός ο ισχυρισμός ενισχύεται από το γεγονός ότι, κατά την άποψή μου, το έγγραφο της 22ας Μαρτίου 1978 συνεπαγόταν την ύπαρξη αποφάσεως περί θέσεως στο αρχείο των εγγράφων της διαδικασίας που είχε κινηθεί έναντι της Compagnie luxembourgeoise de télédiffusion και των θυγατρικών της. Επο-

μένως, η GEMA μπορούσε να ζητήσει την ακύρωση αυτής της αποφάσεως με τον τρόπο που υποδεικνύεται στην προαναφερθείσα απόφαση Metro της 25ης Οκτωβρίου 1977. Εν πάση περιπτώσει, δηλαδή ακόμα και αν εξακολουθούσαν να υπάρχουν αμφιβολίες ως προς τον ακριβή χαρακτηρισμό του εν λόγω εγγράφου, τούτο συνιστούσε τουλάχιστον λήψη θέσεως της Επιτροπής, υπό την έννοια του άρθρου 175, δεύτερη παράγραφος. Αυτό θα αρκούσε για να παρεμποδίσει την προσφυγή κατά παραλείψεως.

Αντιθέτως, η εταιρία GEMA δεν είχε κανένα δικαίωμα να απαιτήσει από την Επιτροπή την έκδοση τυπικής αποφάσεως επί της ουσίας στη διαδικασία προς διαπίστωση των παραβάσεων των κανόνων του ανταγωνισμού, η οποία κινήθηκε κατόπιν αιτήσεώς της, τούτο δε για τους λόγους που εξέθεσα πιο πάνω. Συνεπώς, η GEMA δεν είχε κανένα λόγο να αναμένει μια τέτοια απόφαση, μετά τη λήψη της γνωστοποιήσεως της 22ας Μαρτίου 1978, ακόμα και στην περίπτωση που τη θεώρησε ως μη τελική. Εν πάση περιπτώσει, μια τυπική απόφαση επί της ουσίας στην αναφερόμενη διαδικασία, εάν είχε ληφθεί, δεν θα εκδιδόταν *έναντι της GEMA*, έτσι ώστε, σε περίπτωση μη εκδόσεώς της, η GEMA δεν είχε το δικαίωμα να ασκήσει προσφυγή κατά παραλείψεως, η οποία περιορίζεται από το άρθρο 175, τελευταία παράγραφος, στην παράλειψη πράξεως που απευθύνεται στον προσφεύγοντα.

7. Είδαμε ότι η εταιρία GEMA υπέβαλε επίσης επικουρικώς, στις 19 Μαρτίου 1979, προσφυγή ακυρώσεως κατά της αποφάσεως που περιέχεται στο έγγραφο της Επιτροπής της 22ας Μαρτίου 1978.

Κατά τη γνώμη μου, η δεύτερη προσφυγή είναι και αυτή απαράδεκτη διότι είναι εκπρόθεσμη. Πράγματι, κατά την ημερομηνία της ασκήσεώς της, η προθεσμία των δύο μηνών από της λήψεως της προσβαλομένης πράξεως είχε εκπνεύσει από πολύ καιρό.

Ο δικηγόρος της προσφεύγουσας υποστηρίζει ότι η προσφυγή ακυρώσεως συνιστά προβολή νέου λόγου ακυρώσεως, ερειδόμενου σε νομικά στοιχεία που ανέκυψαν κατά τη διάρκεια της έγγραφης διαδικασίας και ότι, συνεπώς, έπρεπε να κριθεί παραδεκτή υπό την έννοια του άρθρου 42, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας. Το νομικό στοιχείο το οποίο ανέκυψε προκύπτει από την απόφαση του Bundesgerichtshof της 12ης Δεκεμβρίου 1978, η οποία αφορά τα ίδια πραγματικά περιστατικά με εκείνα στα οποία αναφέρεται η διαδικασία που κίνησε η Επιτροπή έναντι της Compagnie luxembourgeoise, και στην οποία το Bundesgerichtshof δέχεται, μεταξύ άλλων, ότι η Επιτροπή είχε παραιτηθεί από τη συνέχιση της προαναφερθείσας διαδικασίας. Κατά την προσφεύγουσα, από αυτό πρέπει να συναχθεί ότι το Bundesgerichtshof θεώρησε ότι το έγγραφο της Επιτροπής της 22ας Μαρτίου 1978 περιείχε απόφαση με την οποία περατούτο η διαδικασία και αυτό δικαιολογεί την εκπρόθεσμη υποβολή του επικουρικού αιτήματος.

Θεωρώ ότι αυτή η άποψη είναι αβάσιμη. Καταρχάς, είναι αμφίβολο αν η εκτίμηση που περιέχεται στην απόφαση του Bundesgerichtshof, περί του νομικού χαρακτηρισμού του εγγράφου της Επιτροπής της 22ας Μαρτίου 1978, μπορεί να συνιστά (νέο) νομικό «στοιχείο» υπό την έννοια του άρθρου 42, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας. Πρόκειται στην ουσία μόνο για την ερμηνεία εγγράφου, η οποία γίνεται παρεμπιπτόντως από ένα εθνικό δικαστήριο στο σκεπτικό της αποφάσεώς του και όχι για στοιχείο που έχει νομική σημασία σε κοινοτικό επίπεδο. Προσθέτω περαιτέρω ότι το άρθρο 42, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας, όταν προβλέπει τη δυνατότητα προβολής κατ' εξαίρεση νέων

ισχυρισμών κατά τη διάρκεια της δίκης, αναφέρεται, κατά τη γνώμη μου, σε νέους πραγματικούς ή νομικούς ισχυρισμούς προς υποστήριξη του αιτήματος που διατυπώνεται στο δικόγραφο της προσφυγής, ενώ η προσφεύγουσα υπέβαλε στην προκείμενη περίπτωση ένα πραγματικό *νέο αίτημα*. Πράγματι, στην πρώτη προσφυγή της 30ής Μαΐου 1978, είχε ζητήσει, υπό την έννοια του άρθρου 175, να υποχρεωθεί η Επιτροπή να εκδώσει τυπική απόφαση ή να την πληροφορήσει για τη θέση στο αρχείο της υποθέσεως, δηλαδή να λάβει θέση επί του αρχικού αιτήματος. Αντιθέτως, στη δεύτερη προσφυγή της ζήτησε, υπό την έννοια του άρθρου 173, δεύτερη παράγραφος, την ακύρωση της αποφάσεως περί μη συνεχίσεως της διαδικασίας που κινήθηκε έναντι της Compagnie luxembourgeoise de télédiffusion. Επομένως, το «petitum» είναι διαφορετικό στις δύο περιπτώσεις και η «causa petendi», την οποία αποτελεί, στην πρώτη περίπτωση, η αδράνεια της Επιτροπής και, στη δεύτερη, η έλλειψη νομιμότητας της αποφάσεως που εξέδωσε αυτή η ίδια Επιτροπή, είναι επίσης διαφορετική. Συνεπώς, ο χαρακτηρισμός του δεύτερου αιτήματος ως νέου είναι αναμφισβήτητος. Παρατηρώ επιπλέον ότι το επικουρικό αίτημα υποβλήθηκε, εν πάσει περιπτώσει, μετά το πέρας της έγγραφης διαδικασίας και, κατά συνέπεια, και από αυτή την άποψη, επίσης, υπερβαίνει τα πλαίσια της διατάξεως της παραγράφου 2 του προαναφερθέντος άρθρου 42.

Τέλος, θεωρώ σκόπιμο να παρατηρήσω ότι τα ουσιώδη στοιχεία της προσφυγής ακυρώσεως δεν γίνονται αντιληπτά στην προσφυγή κατά παραλείψεως του Μαΐου 1978. Με άλλα λόγια, δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι η εταιρία GEMA είχε ήδη ζητήσει, στην ουσία, με την πρώτη προσφυγή, την ακύρωση αποφάσεως, επικαλούμενη φαινομενικά την αδράνεια του κοινοτικού οργάνου. Η διαφορά μεταξύ των δύο αυτών προσφυγών από την άποψη του «petitum» και της «causa petendi» που επισήμανα προηγουμένως, παρεμποδίζει ακριβώς τη χρησιμοποίηση αυτού του μέσου έννομης προστασίας.

Συνεπώς, προτείνω καταλήγοντας στο Δικαστήριο να κηρύξει ως απαράδεκτες τις δύο προσφυγές, τόσο την προσφυγή κατά παραλείψεως, όσο και την προσφυγή ακυρώσεως, τις οποίες άσκησε η εταιρία GEMA κατά της Επιτροπής, αντίστοιχα στις 30 Μαΐου 1978 και στις 19 Μαρτίου 1979.